

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

Brexit- sokk: újrarendelt értékek

LVI. ÉVFOLYAM, 2016. 6. SZÁM

**KPMG-felmérés:
három kritikus év jön**

11–12. oldal

**MGYOSZ-javaslatok
a munkerőhiány-enyhítésére**

13–14. oldal

**Közösségi gazdaság:
látványos felfutás Európában**

9–10. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Brexit: messzeható gazdasági
következmények 3

KÖRKÉRDÉS: Mit jelent a Brexit
a magyar gazdaság számára? 6

NAPIRENDEN

Közösségi gazdaság: látványos
felfutás Európában 9

Magyarország: felfüggeszti
a szolgáltatást az Uber 10

KPMG vezérgazdái felmérés 2016:
kritikus 3 év következik 11

MGYOSZ-HÍREK

Az MGYOSZ javaslati a kritikussá
váló magyarországi munkaerőhiány
kezelésére 13

Oktatási és képzési bizottság:
sűrű a problématerkép 15

Navracsics: Regionális fejlesztésekkel
lehetne elősegíteni a fiatalok
visszatérését 16

EURÓPAI UNIÓ

Az EB szigorítja az átláthatósági
szabályokat 17

Megállapodást írt alá a kiberbiztonsági
ágazat szereplőivel az Európai
Bizottság 18

Közlekedési infrastruktúrák fejlesztésére
809,6 millió euró

16 magyar projektnek 19

KÖNYVJELZŐ

Ijesztő utazás a bankárok világába . . 20

A MAGYAR GYÁRIPAR

az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout: Horváth László Béla

Fotó: Vámos Judit

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Dr. Orosz Csaba,

a Horoszcóop Kft. ügyvezetője,
az MGYOSZ alelnöke

„Nagy-Britanniában a múlt legyőzte a jövőt. Persze még minden jóra fordulhat, a szavazás utáni rémület, kijózanodás azt sejteti, hogy keresik a valóban racionális, előrevivő kiutat”

Brexit után kijózanodás

Túl vagyunk a Brexiten, Nagy-Britannia a kilépés mellett szavazott. Ez tény, minden más spekuláció, találgatás. Az is tény, hogy már a szavazás másnapján jött a kijózanodás, amikor sokan azt keresték, hogyan lehet meg nem történné tenni az eseményeket.

Erre azonban már nincs mód, viszont az elemzések rávilágítanak, micsoda felelőssége van a kommunikációnak, a politikusoknak abban, hogy egy ország élete merre fordul egy jól sikerült – vagy éppen nagyon is rosszul sikerült – kommunikációs kampány után. Hosszú ideje nem volt ennyire bizonytalan a helyzet Európában. A feszültségeket felerősítette a hirtelen beáramló menekülttömeg, a válság hatására gyengülő szociális háló, s a kibővülő Európai Unió belüli tehetetlenség. Több országon belül felerősödött a változás igénye, s a változtatni akarók élére olyan pártok, emberek kerültek, akik szociális demagógiával, félinformációkkal, hangzatos ígéretekkel képesek megtéveszteni tömegek millióit.

Nagy-Britanniában is valami hasonló történt. S ami még külön megdöbbentő és figyelmeztető, hogy a szavazáson kettészakadt az ország: másként voksoltak a fiatalok és másként az öregek. Az utóbbiak el akartak szakadni Európától, a haragú propagandának bedőlve elhitték, hogy a bajok okozója az Európai Unió, s az elszakadással újra szép lesz minden. A fiatalok nyitottak, világot látottak, tisztában vannak azzal, hogy a bezárkózás semmire nem megoldás. Ők élvezik a szabad mozgást, az országok, nemzetek közötti együttműködést, vagyis a globalizációt. Látják, tapasztalják, hogy a jövő a kooperációé, az együttműködésé, ez jó az egyénnek, és jó a gazdaságnak. Erre megy a világ. Az öregek már nem akarják megváltani a világot, nem terveznek évtizedekre előre, ma akarnak jobban élni. Nagy-Britanniában a múlt legyőzte a jövőt. Persze még minden jóra fordulhat, a szavazás utáni rémület, kijózanodás azt sejteti, hogy keresik a valóban racionális, előrevivő kiutat. A tanulságok azonban világosak: a felelőtlen politika, a gátlástalan kommunikáció nagy kárt tud okozni. A félretájékoztató tömegek szavazata egy ország sorsát képes bizonytalanságba dönteni.

Magyarország 10 milliós ország, úgy 4 millió aktív munkavállalóval. Méretéből következően is nyitottságra, együttműködésre van ítélve. Ha boldogulni, fejlődni akar... A helyzetet nehezíti a súlyosbodó munkaerőhiány, ami ugyancsak rugalmas, racionális megoldásért kiált. Ahogy az MGYOSZ elemzése is rámutatott: a hiányzó munkaerőt akár a környező országokból is pótolni kellene. A gazdaság fejlődéséhez, a jobb élethez rugalmas, együttműködő, innovatív mentalitás kell, mert csak így lesz növekedés. A bezárkózás, az Európai Unióból való kilépés csak súlyosbítaná a bajokat. A felelősen gondolkodók távlatokra tekintenek előre, az adott ország növekedését, fejlődését követve az együttműködésre szavaznak.

BREXIT: MESSZEHATÓ GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEK

Nagy-Britannia népszavazási eredménye sokkolta Európát. Az első döbbenet után elkezdődött az elemzés időszaka. Az biztos, lesznek kedvezőtlen gazdasági hatások, de az európai értékek újragondolása segíthet is egy ütőképes európai koncepció megfogalmazásában.

VARGA MIHÁLY: FONTOS FIGYELMEZTETÉS

Nagy-Britannia kilépése az unióból fontos figyelmeztetés – ismertette Varga Mihály a magyar kormány álláspontját az Európai Unió pénzügyminisztereinek brüsszeli tanácskozásán a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) közleménye szerint, melyet az *MTI* közölt. A Brexitről tartott népszavazást követő első Ecofin-ülés a nemzetgazdasági miniszter szerint világossá tette, hogy erős és szuverén nemzetgazdaságok tehetik ismét versenyképessé Európát – tájékoztatta a tárca.

A Magyarországon működő mintegy háromezer brit cég továbbra is itt kívánja folytatni tevékenységét – hangsúlyozta Varga Mihály, kiemelve, hogy az Európai Bizottság és a nemzetgazdasági tárca előrejelzése szerint a magyar gazdaság teljesítményét a Brexit összességében mintegy 0,3-0,4 százalékkal mérsékelheti a következő években. Magyarország Egyesült Királysággal szembeni külkereskedelmi többlete a GDP 1,6 százalékat teszi ki, a közvetlen magyar kivitel aránya a teljes exporthoz viszonyítva 4 százalék. A kedvezőtlen hatások elsősorban az exportáló vállalatokat érintenék – mutatott rá a nemzetgazdasági miniszter.

A tanácskozáson részt vevő pénzügyi-

niszterek egyetértettek abban, hogy a Brexit kedvezőtlen hatásait kivédendő javítani kell a bankrendszer hatékonyságát, illetve az egyes nemzetgazdasági jellemzőket jobban figyelembe kell venni a stratégiai célok kialakításakor – tájékoztatt a tanácskozást követően Varga Mihály az NGM közleménye szerint. Az Ecofin álláspontja, hogy fel kell gyorsítani a strukturális átalakításokat, előtérbe helyezni az egyenlőtlenségi hatásokat, a beruházási akadályok lebontását, valamint javítani kell a költségvetési keretrendszeren.

Az ülésen megvitatták a pénzügyminiszterek tanácsának idei második fél évi munkaprogramját is. Július 1-jétől Szlovákia látja el az unió elnökségét – emlékeztetett Varga Mihály, megemlítve, hogy a brit EU-referendumot követő helyzetben Magyarország fontosnak tartja, hogy az Európai Tanácsban folyó munka az uniós állampolgárokat leginkább foglalkoztató kihívások kezelésére, illetve a tagállamokat tömörítő kezdeményezések továbbvitelére fókuszáljon.

Ennek kapcsán Magyarország üdvözlö, hogy a szlovák elnökségi prioritások közé bekerült a fenntartható migrációs és menekültpolitika, a külső határok védelme, valamint a schengeni térség megerősítése – olvasható az NGM közleményében.

CSEH KORMÁNYFŐ: EMBERKÖZELI EU KELL

Az Európai Unió az egyetlen lehetséges jövőt jelenti Csehország számára, de szükség van arra, hogy a szervezet kevésbé bürokratikus legyen, és emberközelibb arcot vegyen fel – mondta Bohuslav Sobotka cseh miniszterelnök. Csehország mindent megtesz annak érdekében, hogy ne a Brexit, hanem Európa külső és belső biztonságának megerősítése, a gazdasági növekedés és a szociális biztonság megszilárdítása legyen az EU figyelmének a középpontjában a következő időszakban.

LENGYEL KÜLÜGYMINISZTER: A BREXIT A KÖZPONTOSÍTÁST ERŐLTETŐ ELITEK HIBÁJA

A központosítást erőtető európai uniós elitok hibája, hogy Nagy-Britannia távozik a közösségből – mondta Witold Waszczykowski lengyel külügyminiszter a *Die Welt* című német lapnak. Szerinte „Európa olyan ügyekbe is beavatkozik, amelyeket kizárólag a tagállamoknak kell szabályozniuk önállóan”. A „katasztrófa receptje” az, hogy a döntéseket szűk körben hozzák meg, és rákényszerítik másokra – mondta Witold Waszczykowski a német Európa-politikát is bírálva. Úgy vélte, a Brexittel összeomlott a 2009-es Lisszaboni szerződésre felépített modell, amely előírja nemzeti hatáskörök átruházását Brüsszelre. A központosításnak véget kell vetni, az EU-nak „szuverén államokból álló erős, egyesült Európának” kell lennie – jelentette ki a lengyel diplomácia vezetője. Hangot adott annak a véleményének is, hogy a Brexit „dominóhatással fenyeget”, ezért sürgősen át kell gondolni, hogy milyen reformokra van szükség az EU-ban. Legfőképpen a gazdasági kihívásokra és a migráció, valamint a belső és külső biztonság kérdéseire kell választ találni, és elkerülhetetlen lesz az uniós szerződések felülvizsgálata – mondta.

KÖZÉP-KELET-EURÓPAI KOCKÁZATOK

A Standard & Poor's szerint erősödnek a közép- és kelet-európai EU-gazdaságok növekedési kilátásait terhelő kockázatok annak nyomán, hogy a brit EU-tagságról rendezett népszavazáson a választók többsége a kilépésre voksolt. A nemzetközi hitelminősítő a térségről összeállított fél-éves helyzetértékelésében a kockázatok között kiemeli, hogy Nagy-Britannia távozásával napirendre kerülhet az Európai Unió által folyósított strukturális fejlesztési források csökkentése, márpedig e folyósítások a keleti EU-gazdaságok állami és magánszektorbeli beruházásainak fontos hajtóerői. Emellett csökkenhetnek a Közép- és Kelet-Európából Nagy-Britanniába települt munkavállalók hazautalásai, és a brit népszavazási eredmény után kialakult bizonytalanság visszafoghatja a Nagy-Britanniába, de mindenekelőtt az euróövezetbe irányuló térségi exportot is – áll a Standard & Poor's szerdai elemzésében. A hitelminősítő szerint a Brexit – vagyis Nagy-Britannia távozása az EU-ból – növelheti a térség kilátásait terhelő politikai bizonytalanságot is. Az euróövezeten kívüli EU-gazdaságokban, köztük a visegrádi országokban, de a délkelet-európai EU-régió gazdaságaiban is aggodalmat kelthet az a lehetőség, hogy Nagy-Britannia kiválásával megerősödik az euróövezet gazdaságainak dominanciája, elsősorban Franciaországé és Németországé, és ez tovább nehezítheti a döntéshozatali folyamatot az EU-ban, csakúgy, mint az EU-szkeptikus pártok esetleges erősödése. Mindemellett elenyészhet az EU-csatlakozásra váró országok, köztük Törökország és a Nyugat-Balkán felvételének esélye, mivel az unión belüli feszültségek éleződése elveheti a döntéshozók kedvét a belátható időn belüli újabb bővítéstől – vélekednek tanulmányukban a Standard & Poor's londoni elemzői. Az S&P szerint a keleti EU-térségen belül az igen nyitott, kis balti gazdaságok veszíthetik a legtöbbit a Brexiten, tekintettel a kereskedelmi kapcsolatok és az EU-folyósítások fontossága mellett arra is, hogy igen sok állampolgárunk él Nagy-Britanniában, akik onnan jövedelmeket utalnak haza. A Standard & Poor's várakozása szerint ugyanakkor a közép- és kelet-európai EU-

gazdaságok növekedése a mind nagyobb lefelé ható, kívülről és belülről egyaránt érvényesülő kockázatok ellenére folytatódik és egyre szélesebb bázisú. A csökkenő munkanélküliség, a növekvő reálbérek és a változatlanul alacsony energiaárak környezetében egyre inkább a belső kereslet válik a térségi növekedés hajtóerejévé.

Az export továbbra is fontos eleme a növekedésnek, de a hazai magánszektor fogyasztása a térség sok gazdaságában a növekedés egyik pillérévé vált – áll a Standard & Poor's londoni elemzésében. A cég a magyar gazdaságban az idén 2,4 százalékos, jövőre 2 százalékos reálnövekedéssel számol.

A brit népszavazás eredményéből eredő gazdasági sokk más nagy londoni házak szerint is jelent valamelyes kockázatot a közép- és kelet-európai EU-gazdaságok teljesítményére, bár a citybeli elemzői vélemények szerint ez a hatás mérsékelte lesz. A City egyik legnagyobb pénzügyi-gazdasági elemzőháza, a Capital Economics elemzői 1,5 százalékról 1 százalékra rontották az euróövezet jövő évi növekedésére szóló becslésüket, elsősorban a Brexit sokkja nyomán feszesebbé váló pénzügyi kondíciókkal, valamint az üzleti és a fogyasztói bizalom gyengülésével indokolva a felülvizsgálatot.

A ház ennek nyomán **Magyarországon** az általa eddig várt 2,3 százalék helyett 2 százalékos, Lengyelországban és Szlovákiában 3,5 százalék helyett 3 százalékos, Csehországban 3,3 százalék helyett 2,8 százalékos növekedést vár 2017-ben.

A Capital Economics elemzői szerint a térség több országában várható a monetáris politika reakciója is. A ház **Magyarországon** további 0,30 százalékpontos, Lengyelországban 0,25 százalékpontos jegybanki kamatcsökkentést vár még az idén.

A JP Morgan globális pénzügyi szolgáltató csoport londoni befektetési részlegének felzárkózó piacokkal foglalkozó elemzői **Magyarországon** az általuk eddig várt 3 százalék helyett 2,3 százalékos, Csehországban 3 százalék helyett 2,4 százalékos, Lengyelországban 3,5 százalék helyett 3 százalékos növekedéssel számolnak 2017-ben. A felülvizsgálatot szintén elsősorban az euróövezetre gyakorolt Brexit-sokk várható átszűrődésével indokolták.

BUSINESSEUROPE: KÖZÖS ÉRDEK AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A BUSINESSEUROPE tiszteletben tartja a választók döntését, de sajnálja, hogy az Egyesült Királyság úgy döntött, hogy elhagyja az Európai Uniót. A BUSINESS-EUROPE elnöke, **Emma Marcegaglia** megjegyezte: „Az európai üzleti közösség továbbra is erősen hisz az Európai Unióban. A Brexit bizonytalansági tényezőket hoz. Most az előttünk álló útra kell összpontosítanunk. Ez az esemény még sokkal fontosabbá teszi, hogy meghozzuk a szükséges reformokat az Európai Unióban. Felhívjuk az EU tagállamait, hogy küldjenek egy erős jelzést, ami megerősíti elkötelezettségüket az Európai Unióhoz és annak három fő gazdasági pilléréhez, az egységes piacokhoz, a közös kereskedelem-politikához és az euróhoz. Ugyanakkor intelligens megoldásokat kell találnunk a Brexit-folyamat rendezett lebonyolításához. Fontos a nyugalom s a munka folytatása.”

Az összes nagy kihívásnak (biztonság, migráció, éghajlatváltozás, gazdasági és társadalmi fejlődés, stb.) van nemzetközi vonatkozása. Hatékony megoldást csak akkor lehet találni, ha együtt dolgozunk európai szinten. A népszavazási kampány alatt valamennyi EU tagállamban megvitaták, hogy milyen Európát akarunk építeni. A vitákból kiderült, hogy van egy összetartó érzés, és az európaiak többsége azt szeretné, hogy az Egyesült Királyság továbbra is az Európai Unióban maradjon. Azonban a vita arról is határozott üzenetet

küldött, hogy sürgőssé vált, hogy meghatározzuk, milyen értékeket ad az Európai Unió. Fontos, hogy megértsük ezeket a jeleket.

A BUSINESSEUROPE-nál ez a következőket jelenti:

1. Összpontosítani arra, hogy Európa mihez tud értéket hozzáadni, és távol maradni az olyan ügyektől, amelyek jobban kezelhetők nemzeti vagy regionális szinten („Több Európa, ahol kell, és kevesebb, ahol Európa nem ad hoz új értéket”).
2. Meghatározni és megvalósítani egy igazán koherens és nyitott globális stratégiát erős gazdasági pillérrel (Az EU-nak határozottan kell fellépnie a külkapcsolatok, a biztonságpolitika terén és a kereskedelmi s beruházási megállapodások tárgyalásakor).
3. Megvalósítani egy okos és csökkentett szabályozást, s pro-versenyképességi irányelveket, mind az EU-ban, mind nemzeti szinten, biztosítva a szavak és a tettek közötti összhangot.
4. Védeni Schengent, valódi európai választ adni a menekültválságra, valamint intelligensen és hatékonyan kezelni a külső határokat, amelyek valódi közös kihívások.
5. Javítani a Gazdasági és Monetáris Unió (EMU) irányítását, beleértve az előrelépést az „Öt elnök” jelentésben felvetett kérdésekben.

MARKUS J. BEYRER főigazgató kiegészítése:

„Felhívjuk az uniós és a nemzeti politikusokat, hogy nőjenek fel a kihívásokhoz, amikor életbe léptetjük az intézkedéseket, melyek a brit választók döntését követik. A BUSINESSEUROPE és az összes tag-szövetsége hisz Európában. Itt az ideje visszatérni a közös európai érdekekhez. Szeretnénk hozzájárulni a kontinensünk és a gazdasága fejlődéséhez. Ugyanakkor az Egyesült Királyság fontos kereskedelmi partner marad. Mindenkinek érdeke egy új és fenntartható kapcsolattípus kiépítése az Egyesült Királysággal.”

EZ A BUSINESSEUROPE A BUSINESSEUROPE Európa legbefolyásosabb munkaadói érdek-képviselői szervezeteként 35 ország 41 munkaadói szövetségét tömöríti, és 25 multinacionális vállalat is közvetlen tagja. A csúciszervezet által képviselt 20 millió kis-, közép- és nagyvállalat összesen 120 millió embernek ad munkát az Unióban.

Körkérdés: Mit jelent a Brexit a magyar gazdaság számára?

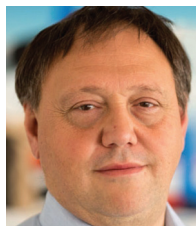
Milyen tanulságot szolgál a Brexit Magyarország, a magyar gazdaság számára? – ezt kérdeztük az MGYOSZ néhány elnökségi tagjától, alelnökétől. A válaszok tükrözik azt a bizonytalanságot, ami a politikusokat is jellemzi. Ám egyúttal levonható az a következtetés is, hogy a Brexit után van min gondolkodni, van min változtatni. Az Európai Unió, az együttműködés hozadéka, megéri a tanulságok őszinte levonását.

LAKATOS PÉTER: OLYAN, MINT AZ IMPULZÍV VÁSÁRLÁS, NEM RACIONÁLIS, DE RÖVID TÁVON ÖRÖMET HOZ

A Brexit a történet végére ezer ágon hozhat változásokat, és ezek egymásra is hatnak, ám csak többéves tárgyalások során alakul csak ki, milyen lesz az új helyzet. Az összefüggésekből kiragadottam sokan elemeznek egy-egy, számukra kiemelt témát, de ezekből kvantitatív összképet szerintem lehetetlen és korai kialakítani. Az általam ismert összes elmélet és a józan logika is azt támasztja alá, hogy az együttműködés, a munkamegosztás, a kereskedelem összességében előnyöket rejt, a tárgyalások és a piaci hatások az így nyert összelőny elosztását határozzák meg. Fizikai, katonai erőszakot kizárva, senki nem fog belemenni olyan együttműködésbe, ahol rosszabbul jár, mint együttműködés nélkül. Az viszont, hogy az együttműködés miatt kialakuló előnyöket a felek hogyan osztják meg, az tárgyalási eredményesség, erőviszonyok, és sokszor a szerencse függvénye is.

Tehát a tárgyalások kérdése az, hogy azt a veszteséget, amit a rendszer a dezintegrálódás miatt elszenved, milyen arányban osztják meg a felek, illetve hogyan lehet más (pl. szabadkereskedelmi) megállapodásokkal minimalizálni.

A fentiek azonban csak elméleti okfejtések, feltételezik, hogy az egyes emberek, népek racionálisan gondolkodnak és dön-

Lakatos Péter,
a Videoton vezérigazgatója,
az MGYOSZ alelnöke

„Egyetlen politikai-gazdasági formáció sem maradhat hosszú távon meghatározó, ha egy zárt, szűkülő, állandó, vagy akárcsak nagyon lassan bővülő réteg a nyertes”

tenek, a gazdasági paraméterekben mérhető célokra optimalizálnak. Az emberi tényező valóban kiemelkedő fontosságú, de már megtanulhattuk, nem vagyunk racionális lények.

Ahogy létezik impulzív vásárlás a jó reklám, a jól elhelyezett termék hatására, ahol a szükségleteinken és anyagi erőnkön is túllépünk, úgy látszik, a bölcs vezetői által vezetett bölcs társadalmakban is létezik valami hasonló. A Brexitet ilyennek látom, és ahogyan a rövid távú örömeztelen túl az impulzív vásárlásokban sem keresem a racionalitást, úgy ebben sem.

Valószínűleg sokakban a rövid távú 100%-os eséllyel megvalósuló nemzeti büszkeség örömeztene elnyomja az ismeretlen esélyű és mértékű hosszú távú életszínvonal-csökkenéstől való félelmet.

Itt jön be a politikai szereplők, és a véleményformáló elit felelőssége, ráadásul több szinten. Fontos, hogy mit mondanak (és különösen az, hogy ezt szavazatoptimalizálásból, vagy meggyőződésből teszik-e), és fontos, hogy mit tettek az elmúlt időszakban, hogy a véleményüket sokan meghallgassák, elfogadják.

A vállalati életben használjuk azt a kifejezést, hogy a vezető lássa döntései árnyékát, például aki ma megtervez egy alkatrészt, berendezést, legyen felelős a későbbi reklamációkért. A Brexit szószólóinál ez a modell nem működött, vették a kalapjukat.

Miközben azt tapasztaljuk, hogy a fejlett

világban a populista, nacionalista hangok népszerűsége nő (a Brexitről való szavazást is tekinthetjük egy bizonyítéknak), az egyes emberek józanságának segíthetnek az ilyen „jézusmária, győztünk” típusú megszólalások.

Mindeközben az elméleti szakembereknek, a fejlett világ véleményformáló elitejének mélyen el kell arról gondolkodniuk, hogy mit tehetnének annak érdekében, hogy a valódi középosztály számára fejlődési lehetőséget és biztonságot nyújtsanak a fejlett liberális demokráciák. Mindig lesznek leszakadók, akiknek segíteni kell, de egyetlen politikai-gazdasági formáció sem maradhat hosszú távon meghatározó, ha egy zárt, szűkülő, állandó, vagy akár csak nagyon lassan bővülő réteg a nyertes. A népes középrétegeknek is perspektívát kell nyújtani. Ha realitásban nem megy, akkor valakinek szavakkal fog sikerülni.

GABLINI GÁBOR: **A BREXIT-TÖRTÉNETNEK AKÁR JÓ VÉGE IS LEHET...**

Ahogy a 2008-as válságból, úgy a Brexitből is sokat lehet tanulni. Minden rosszban van valami jó, lehetőség arra, hogy a jövőben másként legyen. Nagy-Britannia szinte folyamatosan zsarolta az Európai Uniót, s mivel nagy országról, nagy befizetőről volt szó, zsarolási potenciálja is nagy volt. A folyamatos alkuk, újabb és újabb engedmények lekötötték energiákat az EU-ban, akadályozták a munkát. Ennek most vége lehet, s az EU is rákényszerülhet, hogy határozott és világos koncepciót, stratégiát alkosson a jövőre nézve.

A Brexit azért is tanulságos volt, mert rávilágított a demokrácia működésének árnyoldalaira. Miközben Nagy-Britannia a demokrácia őshazája, a Brexit mellett lehangosabban érvelők a győzelem mellett szinte elsőként hagyták el a „süllyedő hajót”, azaz a döntés következményeinek feldolgozásában már nem akartak feladatot vállalni. (Bár most úgy néz ki, London korábbi polgármestere külügyminiszter lesz az új kormányban, azaz mégiscsak részt kell vennie a kilépést lezáró tárgyalásokban...) Az emberek viszont azt láhták, hogy hirtelen rájuk szakad jó néhány kellemetlen következmény, miközben a

Gablini Gábor,

a Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége elnöke, az MGYOSZ elnökségi tagja

„Ez a népszavazás rávilágított arra, hogy könnyű felelőtlenül kampányolni, ha a következményt egy ország fogja viselni”

Niklai Ákos,

a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének elnöke, az MGYOSZ alelnöke

„Az még nem világos, hogy a sok Angliában dolgozó szakács, felszolgáló marad-e Nagy-Britanniában, vagy hazajön enyhíteni a súlyos munkaerőhiányt?”

beígért előnyök talán majd valamikor, vagy egyáltalán nem biztos, hogy valóra válnak... Tehát ez a népszavazás rávilágított arra, hogy könnyű felelőtlenül kampányolni, ha a következményt egy ország fogja viselni. Lesz mit feldolgozni országon belül és kívül is.

Az Európai Uniónak az a tanulság, hogy ha nincs egy világos, határozott és vonzó stratégia, könnyen elbizonytalanodnak az emberek, s a bizonytalanság a szélsőségeket erősítheti, ami szélsőséges esetben az Unió széteséséhez is vezet. Nagy-Britannia kilépése figyelmeztető jel: egyszerre veszteség, és nyereség. Veszteség, kisebb lehet a súlyunk, de nyereség, mert így felgyorsulhat a közös gondolkodás, a munka. Érdemes ez utóbbira koncentrálni.

A bizonytalanság, a világos koncepció hiánya egy vállalatnál is nagy bajt tud okozni, de ott néhány gyors, határozott lépéssel lehet új irányt kijelölni, rendezni a sorokat. Egy országnál azonban nem ilyen egyszerű a kármentés: az emberek gondolkodását nem lehet egyik napról a másikra megváltoztatni, a kiábrándulást nem lehet gyorsan bizalomná konvertálni. Ha felelőtlenek a politikusok, az hasonló mentalitást fejleszt ki az országban is, s lassan mindenki arra fog várni, hogy mások döntsenek helyette, mások gondoskodjanak róluk, mások mondják meg, mi a jó. Ebből nem lesz fejlődés, haladás. A Brexit felrázhatja az EU-t, a tagállamokat, s az emberek szemét is felnyithatja. Ha ez bekövetkezik, akkor inkább pozitív lesz a hatása...

NIKLAJ ÁKOS: **A BRIT TURISTÁKNAK DRÁGUL AZ UTAZÁS, DE BUDAPEST VONZÓ MARADHAT**

Az eddig eltelt rövid időszakban még nem látható, milyen közvetlen hatással lesz a Brexit a turizmusra. Persze, vannak már látható következmények is, ilyen például az angol font romló árfolyama, melynek következtében az európai utazásokhoz a brit turistáknak több fontra lesz szükségük. Következésképpen a britek megfontolhatják, hogy gazdasági okokból külföldre utazzanak, vagy inkább belföldön, ott hon nyaralnak. Az európai úti célok között Budapest komparatív előnyei – vonzó

KÖRKÉRDÉS

budapesti programok, romkocsmák, jó árték arány – megmaradnak. Ez biztató a jövőre nézve. Az idei nyári szezonban egyébként a labdarúgó EB és a riói olimpia miatt ezek a hatások nehezen mérhetők, inkább csak elméleti számítások, előrejelzések. A gyakorlatban sok minden megtörténhet. Magyarország számára fontosak az angol turisták, hiszen az itteni napi költségük nagyon magas, mintegy 21 000 Ft. S mivel Budapest vonzó maradt, azt reméljük, a brit vendégek száma sem csökken.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás számos, pozitív hatást hozott a magyar turizmus számára, ami nagy érték, és jó lenne megtartani, megőrizni a jövőben is. Elsősorban az áruk, emberek, szolgáltatások szabad áramlása kiemelkedő fontosságú, így a turisták könnyen és szabadon közlekedhetnek az EU-n belül, nincsenek határok, határállomások, ellenőrzések. Ezeket az előnyöket az európai turisták megszokták, de előnyös a harmadik országból érkezőknek is. Figyelemre méltó, hogy a külföldi vendégéjszakák 81%-a az EU-ból származik.

A másik ilyen előny az euró általános használata a turizmusban, így nem szükséges 28 külön valutában gondolkodni. A hazánkba érkező turisták nagy részének a kajaánlások, az online visszaigazolások euróban készülnek, ami megkönnyíti a vendégek döntéseit is.

Az még nem világos, hogy a sok Angliában dolgozó szakács, felszolgáló marad-e Nagy-Britanniában, vagy hazajön enyhíteni a súlyos munkaerőhiányt?

KÉT KONKRÉT VÁLLALATI PÉLDA A MAGEOSZ ELNÖKSÉGI TAGJAITÓL:

ROSSZ AZ EXPORTÁLÓKNAK

Cégünket, az ASG Kft.-t éppen egy nagyobb szerződés teljesítése közbe érte a szavazás, ami rövid távon a következő durva hatást gyakorolja az eredményünkre: szerződéskötéskor 412 Ft/GBP árfolyamon számoltunk, így alkudtuk ki az árakat, ma pedig 370 Ft-ot kapunk egy GBP-ért. Ez azt jelenti, hogy mintegy 10%-kal kevesebb bevételünk lesz változatlan költségek mellett, így az eredeti 3-5% nyereség helyett veszteséggel zárjuk a szerződést. A jövőre nézve pedig ha az

árfolyamváltást érvényesíteni akarjuk, akkor vagy nem tudunk szerződni, vagy ha kompromisszumot kötünk, jelentősen csökken az eredményünk. Ha marad egyáltalán...

Összegezve – és ez minden Angliába exportálóra valószínűleg igaz lesz – csökkeni fog a brit üzleteink eredményessége, rosszabb esetben vevőt, piacot fogunk veszíteni. Biztosra veszem, hogy számos, az általam leírtaknál árnyaltabb hatás is létezik, de talán a mi aktuális veszteségünk bemutatása is hozzájárul a teljes képhez, a következmények elemzéséhez.

Sólyom Ferenc

ügyvezető

ASG Kft., Tatabánya

MEGZAVARJA A BIZALMAT

A BREXIT rövidtávon a cégünkre nincs hatással. Cégünk – a Hepenix Műszaki Szolgáltató Kft. egy hazai tulajdonosokkal rendelkező kkv – azonban az árbevételének 70%-át Európai Unió multinacionális cégeknek végzett fejlesztésekből realizálja. Semmi olyan folyamat, amely az Unión belüli gazdasági bizalmat megzavarja, nem előnyös, így a BREXIT sem. Ha nemzeti gazdaságokban kialakul az egymás kooperációs bizalmát megingató folyamat, beláthatatlan következményekhez vezethet.

Dr. Hegyháti József

Cégtulajdonos

Hepenix Műszaki Szolgáltató Kft.

Csaknem 3000 hazai cég tulajdonosi háttérében találhatóak brit érdekeltségek

Magyarország EU-ba történő belépése óta folyamatosan növekszik a nagy-britanniai érdekeltségű cégek száma, miközben a hazai cégek csökkenő tendenciát mutattak az elmúlt 3 évben – derült ki az Opten Kft. jelentéséből. A 2964 Magyarországon bejegyzett brit érdekeltségű cég hatása nemzetgazdasági szinten is kimutatható, hiszen éves árbevételük megközelíti a 8000 milliárd forintot. A brit háttér nem jelent feltétlen export-import kapcsolatot, és a tulajdonosi befolyás mértéke is változó, ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a brit érdekeltségű cégeknél többen mérlegelik a Brexit lehetséges következményeit. Arról sem szabad elfeledkezni, hogy tulajdonosi szerkezettől függetlenül minden céget érinthet valamilyen szinten a Brexit, amelyek Nagy-Britanniába exportálnak, vagy onnan importálnak, de azokat is, akiknek ilyen cégekkel van üzleti kapcsolataik. Tehát a hazai cégbázis jelentős részére lehet kisebb-nagyobb hatással a britek kilépése, a hatás mértéke és minősége még kérdés, de már maga a bizonytalanság is jelentős veszteségforrás lehet.

2025-re számos területen megközelíti a hagyományos gazdaság részesedését. E drámai mértékű térhódítás közepette Európa megerősítheti globális piaci pozícióját és innovációt támogató szerepét. Ennek eléréséhez kiegyensúlyozott, összehangolt és dinamikus szabályozási környezetre van szükség a 28 tagállamon belül és azok között is” – mondja Osztovits Ádám.

„Az Európai Bizottság által bejelentett európai sharing economy agenda az első proaktív lépés egy sikeres és működőképes szabályozási keretrendszer kialakítása felé. Minden tagállamnak lehető-

séget biztosít arra, hogy megvizsgálja, a vonatkozó szabályozási környezete megfelelő-e, valamint hogy van-e lehetőség további akadályok eltávolítására anélkül, hogy sérülne a piaci verseny, a munkavállalók jogai vagy a fogyasztók védelme. A tényszerű megközelítés és az agilis szemléletmód kulcsfontosságú ahhoz, hogy a politikai döntéshozók a sharing economy vállalkozásokkal és a magánszektorbeli szervezetekkel együttműködve új, innovatív szabályokat dolgozzanak ki” – teszi hozzá a Kőszegi Árpád, a PwC Magyarország üzleti tanácsadási csoportjának menedzsere.

Magyarország: felfüggeszti a szolgáltatást az Uber

Határozatlan időre felfüggeszti a szolgáltatást az Uber Budapesten július 24-én 12 órától, amikor életbe lép a működését ellehetetlenítő jogszabály – jelentette be Fekete Zoltán, az Uber magyarországi operatív igazgatója Budapesten.

Fekete Zoltán elmondta: a jogszabály nyomán bevonhatják az autósok jogosítványát, elvehetik rendszámukat, annak ellenére, hogy minden engedéllyel rendelkeznek. Mint mondta, nem szeretnék ennek kitenni 1200 egyéni és kisvállalkozó autósukat. Hangsúlyozta, kezdettől fogva keresték a párbeszédet a döntéshozókkal, több alkalommal tettek le konkrét javaslatot az asztalra, de „zéró nyitottság és zéró hajlandóság” volt a döntéshozókban, hogy érdemben foglalkozzanak ezekkel. Dolgozni fognak a szabályozás további módosításán, ha lesz igény a döntéshozók részéről erre – tette hozzá. Kitért arra is, megnézik, milyen más szolgáltatás élhet meg Budapesten, mivel az Uber rendszerét a személyszállításon kívül másra is használják. Egyelőre konkrét tervek nincsenek – tette hozzá.

Az Uber Magyarországon Budapesten kívül Budaörsön, Budakeszin, Nagykovácsiban, Solymáron, Pilisszentivánon, Pilisvörösváron, Pomázon, Pilisborosjenőben, Ürömben, Pátyon, Telkiben, Gyálon és Dunaharasztiiban nyújt szolgáltatást.

Fekete Zoltán szerint egyértelművé tették, hogy az Uber be akarja tartani a szabályokat, minden feltételt teljesítettek, ami felmerült. Kötelezővé tették a sofőröknek a vállalkozói adószámot, amelynek nyomán a rendszer a nevükben elektronikus számlát állít ki az utasoknak. Személyszállítói engedéllyel már minden sofőr rendelkezik, az autóikat is levizsgáztatták, aki nem teljesítette ezeket a feltételeket az nem használhatta a rendszert – mondta. Minden fuvar 1,3 milliárd forintba volt biztosítva – jegyezte meg. Az Uber arányait tekintve több adót fizet Magyarországon, mint a milliárdos forgalmat bonyolító legnagyobb taxiscégek – tette hozzá az operatív igazgató.

Bíztak abban, hogy születik egy innovációbarát szabályozás,

ami nem született, helyette tiltó szabályozás lép életbe, amellyel az államkassza is adóbevételről esik el – mondta. Emlékeztetett, az Európai Bizottság júniusi iránymutatása szerint a sharing economy (közösségi gazdaság) szabályozására nem elfogadható a tiltás, a blokkolás, és több európai országban fogadtak el az ilyen típusú szolgáltatásokat a jogrendbe beillesztő szabályozásokat, példaként Finnországot, Romániát, Litvániát és Észtországot említette. Kitért arra, hogy a franciaországi labdarúgó Európa-bajnokság során több mint egymilliónyi utaztak az Uberrel. A világ 480 városában, 21 uniós országban működik a szolgáltatás.

Felidézte, 160 ezer felhasználója volt a szolgáltatásnak Budapesten, az utazások 39-40 százaléka külföldiekhez köthető, főleg a 20-35 éves korosztály utazott velük.

Az Országgyűlés június 13-án fogadta el azt a törvényjavaslatot, amely alapján ideiglenesen, legfeljebb 365 napig blokkolni lehet azokat az internetes oldalakat, amelyek jogellenesen működő taxiszolgáltatást kínálnak. A tiltás akkor rendelhető el, ha a taxiszolgáltatást szervező vagy közvetítő nem felel meg a kormányrendeletben meghatározott diszpécsterszolgálati követelményeknek és ezen engedély hiánya miatt a hatóság bírságot szabott ki, a megbírságot pedig tovább folytatja ezt a tevékenységet.

A diszpécsterszolgálati tevékenységről rendelkező kormányrendelet szerint önálló diszpécsterszolgálati tevékenységet vállalkozás a közlekedési hatóság által kiadott engedély birtokában végezhet.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium korábbi közleménye szerint a jogszabály szerint a jogellenesen működő személytaxis személyszállítás a jövőben azzal is szankcionálható lesz, hogy az engedély nélkül végzett tevékenységhez használt személygépkocsit első alkalommal 6 hónapra, ismételt szabályszegés esetén legfeljebb 3 évre ki kell vonni a forgalomból. A járművezető kilenc büntetőpontot kap, ismételt elkövetés esetén újabb kilencet, vagyis ebben az esetben automatikusan fél évre visszavonják a vezetői engedélyét.

KPMG vezérigazgatói felmérés 2016: kritikus 3 év következik

Az előttünk álló éveket mérsékelt gazdasági növekedés jellemezheti, a kihívások ellenére azonban optimisták a vezérigazgatók – derül ki a KPMG 2016-os vezérigazgatói (Global CEO Outlook) felméréséből. Bár a megkérdezettek jelentős többsége (72 százalék) úgy gondolja, hogy a következő 3 év kritikusabb lehet az adott iparág számára, mint az előző 50 volt, bíznak abban, hogy vállalatuk képes lesz tovább növekedni. A tavalyi 12 százalék után idén a vezérigazgatók 40 százaléka mondta, hogy jelentősen átalakítaná cégének működési modelljét a következő három évben.

A TANULMÁNY FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

- A vezérigazgatók jelentős többsége hisz abban, hogy további növekedést hoz a következő három év; 89 százalékuk bízik cégé, 86 százalékuk ország gazdaságá, 85 százalékuk az iparág, 80 százalékuk pedig a világgazdaság növekedésében.
- A válaszadók közel fele (48 százalék) arra számít, hogy a következő három évben évi 2-5 százalékkal növekedhetnek vállalatának eredményei.
- A vezérigazgatók szerint a növekedés elsődleges forrása az új termékek bevezetése lehet (28 százalék), ezt követően leggyakrabban az új fogyasztók megjelenését (26%), az új piacokra való belépést (25%), illetve az új csatornák bevezetését (22%) említették.

EMIATT AGGÓDNAK A VEZÉRIGAZGATÓK

Az ideai felmérés során számos olyan aggodalomra okot adó tényezőre figyelmet fordítottak a vezérigazgatók, amellyel eddigi karrierjük során még nem találkoztak.

- Fogyasztói hűség (88 százalék)
- Hogyan hat vállalatukra, ha a világgazdaság lassabban növekszik a vártnál (88 százalék)

- Az idő hiánya nem teszi lehetővé, hogy stratégia szempontból gondolkozzanak azon, hogy a diszruptív megoldások és az innováció miként hat a vállalat jövőjére (86 százalék).
- A válaszadók 65 százaléka aggódik amiatt, hogy az új szereplők felforgatják a piacot és saját üzleti modelljüket, ugyanakkor több mint felük (53 százalék) gondolja úgy, hogy vállalata nem kellően diszruptív saját üzleti modelljét tekintve.

Az ideai felmérés egyik fontos megállapítása, hogy aggályaik felsorolásakor sokkal gyakrabban említettek olyan új vagy eddig ismeretlen kockázati tényezőket a vezérigazgatók, mint a kiberbiztonság. Míg a tavalyi felmérésben még a Top 5-be sem került be a kiberbiztonság, ma már ez a cégvezetők legfőbb aggodalma. A vezérigazgatók 72 százaléka szerint cége nincs felkészülve egy esetleges kiberbiztonsági eseményre, de hasonlóan aggasztónak tartják, hogy kellően szofisztikáltan bánjanak-e az adatokkal, vagy képesek-e digitális csatornákon keresztül kapcsolatot létesíteni az ügyfelekkel. Mindössze kevesebb mint harmaduk (30 százalék) gondolja úgy, hogy cége vezető szerepet tölt be az adat és elemzés területén.

A VEZÉRIGAZGATÓK FŐBB STRATÉGIAI PRIORITÁSAI A KÖVETKEZŐ 3 ÉVRE VONATKOZÓLAG:

- innováció ösztönzése (21 százalék)
- erősebb ügyfélfókusz (19 százalék)
- diszruptív technológiák alkalmazása (18 százalék)
- tehetségnevelés és -gondozás (18 százalék)
- erősebb marketing, branding és kommunikáció (17 százalék).

Bár a vezérigazgatók többsége szerint szervezete számára fontos az innováció, sőt 10-ből 8-an arról számoltak be, hogy ezzel kapcsolatban világos célok és eszközök is szerepelnek a vállalati stratégiában, a válaszadók kevesebb mint negyede

A FELMÉRÉS

A felmérésben 1268-an vettek részt. A válaszok 10 ország (Ausztrália, Kína, Franciaország, Németország, India, Olaszország, Japán, Spanyolország, Egyesült Királyság és Egyesült Államok) 11 iparágából (autóipar, bankszektor, infrastruktúra, biztosítási piac, vagyongazdálkodás, élet- és tudományok, feldolgozóipar, kiskereskedelmi/fogyasztói piacok, technológiai szektor, energia- és közműipar, telekommunikációs szektor) érkeztek. A válaszadók 30 százaléka olyan vállalatok alkalmazottja, amelyek éves árbevétele meghaladja a 10 milliárd dollárt, ugyanakkor a vállalatok között egyetlen olyan sem szerepelt, amelynek éves árbevétele nem éri el az 500 millió dollárt. A felmérést 2016. március 15. és 29. között készítették.

FÓKUSZBAN A NÖVEKEDÉS

John Veihmeyer, a KPMG globális vezérigazgatója szerint a vállalatvezetők tisztában vannak azzal, hogy úttörő szerepet kellene vállalniuk, és azzal is, hogy ezt vagy most teszik meg, vagy soha. „Napjainkat jellemző geopolitikai bizonytalanság, a széthúzó piaci és társadalmi erők ellenére, a felmérésben szereplő vezérigazgatók a növekedésre fókuszálnak. Teszik mindezt aktuális képességeik erősítésével és egy, a jelenlegitől jelentősen eltérő jövőre való felkészüléssel, amely éppúgy szól a változásról, mint a fejlett technológiák és specializáltabb szaktudás alkalmazásáról.”

mondta, hogy személyesen is foglalkozna vele.

A VÁLTOZÁSBAN, A TECHNOLÓGIÁBAN ÉS A TEHETSÉGES MUNKAVÁLLALÓKBAN LÁTJÁK A JÖVŐT

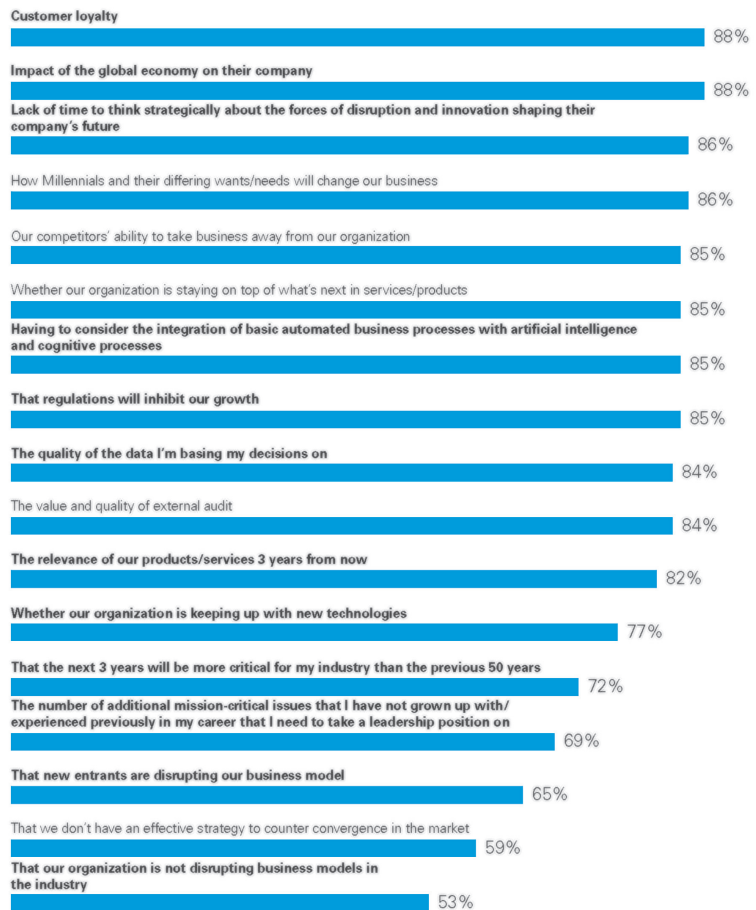
A felmérés résztvevőinek közel fele (41 százaléka) arra számít, hogy vállalata jelentős átalakuláson megy keresztül a következő három évben. Tavaly mindössze 29 százaléka mondta ugyanezt.

A felmérésből az is kiderül, hogy a gazdasági és bevétel-növekedési várakozásokra való tekintettel egyre több vezérigazgató gondolja, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetnie a szakképzett munkaerőre. Az idei felmérés szerint 96 százaléka tervezi az alkalmazottak számának növelését a következő három évben, míg tavaly még csak 78 százalék mondta ugyanezt. 61 százalék már a következő 12 hónapban is bővítést tervez. A válaszokból az is kiderül, hogy gondot okoz a meg-

felelő képzettség hiánya, a válaszadók több mint fele szerint ez a főbb üzleti funkcióknál is jellemző.

A megkérdezettek szerint a növekedési lehetőségek szempontjából fontos a technológia (a fontossági rangsorban a nemzetközi gazdasági környezet után a technológia a második leggyakrabban említett tényező, megelőzve a hazai gazdasági környezetet), sőt 18 százaléka diszruptív technológiát is alkalmazna. A felmérésből az is kiderül, hogy a következő három évben jelentős összegeket szánának technológiai újításokra. 25 százaléka többet költene az adat és elemzési képességek javítására, 22 százaléka pedig kibebiztonsági megoldásokba fektetne. Ez nem meglepő, hiszen a felmérés eredményei szerint jelenleg a kibebiztonság jelenti a legnagyobb technológiai kockázatot a vállalatok számára (a válaszadók 30 százaléka szerint), megelőzve az újonnan felmerülő technológiai kockázatokat (26 százalék).

Top CEO concerns*

*Bolded items in this list are primary concerns this report focuses on.

Source: 2016 Global CEO Outlook, KPMG International

AZ MGYOSZ JAVASLATAI A KRITIKUSSÁ VÁLÓ MAGYARORSZÁGI MUNKAERŐHIÁNY KEZELÉSÉRE

Komplex javaslatokat dolgozott ki a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége a hazai munkaerő-piaci helyzet problémáinak kezelésére. A javaslatcsomag a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF) 2016. július 4-én ülésén is napirendre került, ahol a kormányt Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter képviselte.

A VKF ülésen jelenlévők **Rolek Ferenc** MGYOSZ-alelnök előterjesztésében megtárgyalták a javaslatot, aminek valamennyi fél kiemelt fontosságot tulajdonított. Egyetértés volt abban, hogy mielőbbi további tárgyalások és intézkedések szükségesek a vállalkozások versenyképességét súlyosan veszélyeztető probléma kezelésére.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége a hazai munkaerő-piaci helyzet problémáit és az erre adható lehetséges válaszokat gyűjtötte össze komplex javaslatában. Feltárta a jelenlegi kiinduló helyzetet és megfogalmazta a rövid- és hosszú távú célokat, teendőket.

A HELYZET:

- A demográfiai korfa alakulása miatt a munkaerőpiacra belépő új generációk sokkal kisebb létszámúak, mint az onnan kilépők (a születésszám 1953-ban 206 ezer, 1998-ban 124 ezer). Ez a tendencia a következő években is determinált.
- A munkavállalási célú elvándorlás gyorsul, a fiatal generációk országok közötti mobilitási hajlandósága jelentősen megnőtt, a külföldön dolgozó magyarok létszáma több százezerre tehető. A külföldi munkavállalás erőteljesebben érinti a szakképzett és az egyetemi végzettséggel rendelkezőket.

- A gazdaság elmúlt években megindult bővülése új munkaerő-szükségletet indukál.
- Hatékonyság szempontjából a magyar vállalkozások jelentős része nemzetközileg nem versenyképes, az alacsony technológiai színvonal és munkaszervezés miatt munkaerőigényük túlzott.
- A fenti okok miatt egyre több cég és ágazat szembesül a szakképzett munkaerő hiányával, egyes ágazatokat ez kiemelten sújt (idegenforgalom, vendéglátás, IT, építőipar, stb.).
- Az álláskereső száma jelentősen csökkent, és ezek jelentős hányada (több mint 40%-a) képzettséggel nem rendelkező állástalan, versenyszférában nem, vagy nagyon nehezen alkalmazható, ráadásul helyzetük csak lassan alakítható.
- Magyarország nem célország a harmadik országból érkező munkavállalási célú migrációnak. (A magasan képzett, harmadik országból érkező munkavállalók foglalkoztatására kiadott, ún. kék kártyák száma Magyarországon, éves szinten nem éri el a 10 darabot.)
- Az országon belüli mobilitás elmarad a kívánatostól.
- A rendelkezésre álló munkaerő minősége romló tendenciát mutat. Az iskolából kikerülő korosztályoknál a tanulás és a teljesítmény lényegesen kisebb értéket képvisel. Ezt jól illusztrálja a Pisa-felmérések

MI A VKF?

A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF) a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács mellett, a szűken vett versenyszférát közvetlenül érintő gazdasági tárgyú kormányzati döntések előkészítésében közreműködő háromoldalú konzultatív, javaslattevő és véleményező fórum. A VKF a megállapodás szerint versenyszférát közvetlenül érintő gazdasági tárgyú kormányzati döntések előkészítésében közreműködő háromoldalú konzultatív, javaslattevő és véleményező fórum lesz. A szervezet tagjai között a munkaadó oldalt az MGYOSZ, a VOSZ, s az ÁFEOSZ-Coop-KÉSZ képviseli, a szakszervezeti oldalt a Liga, a Munkás-tanácsok és az MSZOSZ.

romló eredménye is. A digitális írástudás mérés során 34-ből 30. a magyarok. Olvasásban, írásban és matematikában is az OECD-átlag alatt teljesítettek a magyar gyerekek.

RÖVID TÁVÚ CÉL

A demográfiai trendek eredményeként a munkaerőhiánnyal a következő években elkerülhetetlenül számolni kell. Reális célként ennek mérséklését, a trendek megállítását, lassú megfordítását lehet kitűzni. Az átmeneti időben pedig minden lehetséges módon kezelni kell a munkaerőhiányt annak érdekében, hogy az elmúlt években elindult gazdasági növekedés folytatódhasson, a gazdaság működőképes maradjon.

Eszközök:

- Céltottan kell keresni, és kormányzati program szükséges a kulturálisan beilleszthető, szakképzett munkaerő bevonására (például Lengyelországban 1 millió ukrán dolgozik, ez népességarányosan nálunk 250 ezer munkavállaló lenne),
- a bérszínvonal, a reálbérek differenciált emelése összhangban a vállalkozások jövedelemtermelő képességével, jogszabályi beavatkozás helyett tárgyalásos úton, illetve munkáltatói döntésekkel,
- a munkáltatói terhek csökkentése annak érdekében, hogy a rosszabb helyzetben lévő vállalkozások is képesek legyenek a béremelésre,
- a közmunkaprogramban foglalkoztatottak egy részének átsegítése a versenyszférába, a belföldi mobilitás élénkítése közlekedési és lakhatási támogatások, juttatások növelése révén,
- a költségvetési szférában dolgozók részarányának csökkentése,
- aktív munkaerő-piaci eszközök között nagyobb arányban jelenjen meg a képzés, közmunkások képzése a vállalati szféra által meghatározott kimeneti paraméterekkel, és az ennek elérését motiváló rendszerekkel a képzők és a hallgatók irányában,
- a vállalati hatékonyság és ezzel a munkaerő-kereslet csökkentése érdekében a hatékonyságnövelő és munkaerő kiváltó vállalati beruházások fokozott támogatása EU-s források bevonásával, adókedvez-

ményekkel és célzott központi fejlesztési programokkal.

HOSSZÚ TÁVÚ CÉL

A magyarországi munkaerő-kínálat és -kereslet egyensúlyának helyreállítása, a gazdaság bővüléséhez és a megfelelő kapacitások kihasználásához szükséges munkaerő biztosítása. A minőségi munkaerő biztosításának, a magyar vállalkozók nemzetközi versenyképességének javítása, a belső munkaerő-tartalékok feltárása a versenyszféra számára.

Eszközök:

- A népesség és ezzel a munkaerőforrás folyamatos csökkenésének megállítása,
- a demográfiailag növekvő részarányú és alacsony foglalkoztatási rátájú roma népesség társadalmi felzárkóztató programjának kidolgozása és össztársadalmi összefogással történő megvalósítása,
- a hátrányos helyzetű rétegek hatékony integrálása, az általános képzettségi szint javítása, újragondolt, kompetencia alapú általános iskolai képzés, a 4K előtérbe helyezése (kreativitás, kommunikáció, kooperáció, kritikai gondolkodás), az aktív munkaerő-piaci eszközök között nagyobb arányban jelenjen meg a képzés,
- a nettó elvándorlás mérséklése, megállítása, ennek kulcselemei:
  - tisztességes megélhetést nyújtó munkahely
  - lakáshoz jutás megkönnyítése,
  - általános közérzet és pozitív jövőkép,
- a fiatal és idősebb korosztályokban a munkavállalási ráta további növelése,
- a duális szakképzés kiterjesztése a munkáltatók fokozottabb bevonásával, ösztönzésével,
- a belföldi mobilitás élénkítése: lakáshoz jutás elősegítése bérház/bérlakás programon keresztül

Valamennyi felsorolt cél megvalósításához szükségesnek tartjuk a hatékonyabb és élénkebb együttműködést a kormányzat és a piac szereplői között, minden foglalkoztatást érintő és oktatási/szakképzési kérdésben a VKF keretei között, annak alapszabályának megfelelően. Mindezekben az MGYOSZ mint a vállalkozások meghatározó súlyú érdekképviselője továbbra is kész aktívan közreműködni.

Oktatási és képzési bizottság: sűrű a problématerkép

Nagy sebességre kapcsolt az MGYOSZ Oktatási és Képzési bizottsága: a tavaszi tisztújítás óta már a második ülésen is túl vannak, szeptember elejére egy javaslatcsomagot állítanak össze. Érthető a gyorsaság: az egyre nagyobb munkaerőhiány az oktatás, képzés javítását is sürgetővé tette.

Gablini Gábor, a Bizottság elnöke saját tapasztalatból tudja: ha változtatni akarunk, meg kell mondani mit és hogyan. S mindezt akkor, amikor a kormányzat fogadó kész erre. Ez utóbbi időpontja néha kiszámíthatatlan, ám ha összeállt a javaslatcsomag, az bármikor átadható. A képzés átalakítása már elkezdődött, most kell résen lenni, s javaslatokkal bombázni a döntéshozókat. Ezért hát a gyors tempó, a nyár végére megcélzott javaslatcsomag. A munkát két munkacsoport segíti majd: az operatív munkacsoport július közepén Wágnerné Tomcsik Gabriella, az MGYOSZ oktatási és képzési igazgatójának vezetésével már tanácskozott, sorra vette a legsürgősebb kidolgozandó feladatokat. A „fiatalos kompetencia” munkacsoport dr. András Klára, az Egis Gyógyszergyár igazgatójának vezetésével azon szükséges kompetenciákat veszi sorra, melyek a vállalatoknál fontosak lennének a hatékony, korszerű munkavégzéshez, tehát a képzés során ezeket erősíteni szükséges. A csoportoknak a szeptember 8-i következő bizottsági ülésre össze kell állítaniuk egy problématerképet, valamint a javaslatokat felvázoló programot.

A júniusi, második ülésen a problématerképhez már több konkrét példát, egyedi és általánosítható gondot azonosítottak, soroltak fel a jelenlévők. Így például egy átfogó prezentációban szó volt az építőipart érintő problémákról. A tanulók foglalkoztatása itt azért oldható meg nehezen, mert e területen a vállalkozások 95% mikrovállalkozás, melyek a jelent próbálják túlélni, a jövővel nincs erejük szá-

molni. A nagy cégek alvállalkozók bevonásával dolgoznak, alacsony a rezszi óradíj, s kiderült, hogy becslések szerint 85 000 ember hiányzik a szakmából. Az MKIK nyilvántartásában 50 000 tanuló szerződés van. A hozzászólásokból kiderült, hogy az ösztöndíj nagyon alacsony, ezen mihamarabb változtatni szükséges. A jogi háttér nehézkes, sok az adminisztráció a gyakorlati helyeken, ezért bonyolult a rendszer. Szükséges lenne a képzési centrumok létrehozása. Nyári gyakorlatnál a túl nagy adminisztratív jogi teher miatt van, ahol e munkára egy külön embert foglalkoztatnak, akinek még a szabadságát sem tudják kiadni.

Más azt tette szóvá, hogy hiányzik a pályaorientáció a rendszerből. Bár az 1995 évi Nemzeti Alaptanterv kötelező része a pályaorientáció, de ezt kevesen csinálják. A korai iskolaelhagyás egyik oka a pályaorientáció hiánya lehet. A változásban a cégek is nagyobb szerepet vállalhatnak. Meg a szülői motiváció is fontos. Gond, hogy a pedagógusok is sokszor motiválatlanok. Tudatosabb munkavállalói programok, alapkészség fejlesztése, extra tanórán kívüli programok szükségesek. Szükséges lenne egy módszertan létrehozása a digitális írástudatlanság ellen, fejleszteni kellene a kritikus gondolkodást, hogy az információdömpingből a diák ki tudja a szűrni a jót és a rosszat. Ennek érdekében azonnali stratégiai javaslat és megoldási csomag kellene. Nehézség, hogy a bemeneti kompetenciák (olvasás, írás, számolás) hiányosak. Fontos lenne a fiatalok körében elérni a fizikai munka

SKILLS FOR YOUTH

Az MGYOSZ fontosnak tartja/tartotta felhívni a figyelmet a fiatalokkal kapcsolatos foglalkoztatás és képzés helyzetére. A SKILLS FOR YOUTH projekt keretén belül elkészült egy 30 perces film, amiben három szakmát mutatnak be – hangsúlyozta az ülésen Wágnerné Tomcsik Gabriella, az MGYOSZ oktatási és képzési igazgatója. (<http://www.skillsforyouth.eu/fotoalbum>)

szereteté, ezt segíthetné szakmai filmek bemutatása a pályaválasztás során. Javaslatként elhangzott, hogy érdemes lenne a dán termelői iskolarendszert tanulmányozni, lenne mit átvenni onnan. Itt is elhangzott az az általános gond, hogy az idegennyelv-tudás gyenge. Nyáron sok ágazatban általános a létszámhiány, a szakképzésben is gond, hogy sokszor kellő számú jelentkező hiányában nem

indul meg egy-egy képzés. A textileseknél az is nehézség, hogy a középszintű szakképzésben nincs textiles képzés, hiányzik a mesterszintű képzés, s gyakran motívátlanok a gyerekek.

Szó volt arról is, hogy bizonyos ágazatokban a high tech alkalmazása ma már mindennapos, s a versenyképesség alapja. Ide olyan emberek kellene, akik képesek gondolkodni, tudnak és akarnak fejlődni. A jövőképet a közös összefogás teremtheti meg. A gyerekek érdeklődésének felkeltése érdekében központi médiakampányt lenne célszerű indítani. A szakmák népszerűsítésére jó példa a Szakmák Színháza című színházi előadás. (<http://www.wssz.hu/tartalom/cikk/szakmak-szinhaza>)

Volt, aki a bajok gyökerét az alapszintű oktatásban vélte felfedezni. Más arról beszélt, hogy a mai fiataloknak nagyon fontos a vázolt életpálya, a foglalkoztató cég arculata, az image. A fiatalok az információt egymás között osztják meg (networking). A vállalati tanműhely kérdése is többször szóba került: van olyan cég, ahol leépítenek, így a tanműhely fenntartása is kérdésessé válhat. Kár lenne érte, de mit lehet vele kezdeni? Miként biztosítható a fenntartása? Van-e mód megoszthatóságra? A szabályozáson lenne szükséges módosítani, hogy mindez jogilag megengedett legyen. Más viszont ezzel kapcsolatban arról beszélt, hogy tanműhelyük korszerű, folyamatirányított rendszerekkel működik. Viszont nincs lakatosuk, vízvezeték szerelőjük, ennek a hiánynak a kiküszöbölésére tartaná fontosnak az üzemi központok létrehozását, amit a szakképzési hozzájárulásból lehetne finanszírozni. Mérnök tanárok is hiányoznak.

De nemcsak ők. Általában is elmondható, hogy hiány van minőségi oktatókból, s hiány van jelentkezőkből is, így több iskola nem tudja elindítani a képzést az alacsony jelentkezői létszám miatt. Elhangzott, hogy nincs szükség annyi iskolára, mint amennyi jelen pillanatban működik. Megoldás lehetne kollégiumok fenntartása is. És még sok hasonló, egyedinek tűnő, de nagyon is általános gond hangzott el a felsorolásokban. Vagyis a problémahalmaz adott, a rendszerezés őszre megtörténhet, a javaslatok elkészülnek. A bizottság elvégzi a dolgát. És mi lesz utána?

Navracsics Tibor: Regionális fejlesztésekkel lehetne elősegíteni a fiatalok visszatérését

Nem a munkaerő szabad áramlásának megnehezítésével, hanem regionális fejlesztések megvalósításával lehetne elősegíteni a fiatalok szülőföldjükre való visszatérését – jelentette ki Navracsics Tibor, az Európai Unió kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és sportügyi biztosa.

Navracsics Tibor a felvidéki magyar fiatalok egyik nyári rendezvényén, a Gombaszögi Nyári Táborban a *Menni vagy maradni? Fiatalnak lenni Európában* című panelen vett részt. Az uniós biztos a mintegy másfél órás fórumon egyebek mellett az Európai Bizottság szerepéről, megítéléséről, az európai ifjúságpolitikáról, a fiatalok Európában, illetve szülőföldjükön való boldogulásáról is beszélt.

Ezzel összefüggésben az Erasmus program eddigi és jövőbeni szerepét emelte ki, rámutatva: az Erasmus, amelyet a legerősebb közösségépítő programnak nevezett, nagyban hozzájárulhat az európai identitás terjesztéséhez és a fiatalok munkapiacon való érvényesülését megkönnyítő tapasztalatszerzéshez is. A program sikerét mutatja szerinte az is, hogy egy felmérés résztvevői az uniós integráció vívmányai közül – a béke, a szabad munkaerő-áramlás és az euró után – a negyedik legjelentősebbnek ítélték az Erasmust.

Rámutatott: a közösségépítés és tapasztalatszerzés mellett a magyar fiatalok számára az Erasmus a nyelvtanulásnak is sikeres eszköze, valamint lehetőség arra is, hogy Nyugat-Európában magukévá tegyék az ottani világszemléletet. „A magyar társadalomnak erre a kulturális importra nagy szüksége van” – jegyezte meg.

Navracsics Tibor a külföldön tanuló vagy ott munkát vállaló fiatalok hazájukba való visszatérése és szülőföldjükön való érvényesülésük kapcsán úgy vélekedett: a visszatérést leginkább olyan regionális fejlesztésekkel lehetne elősegíteni, amelyek munkalehetőségeket által is vonzóvá teszik szülőföldjüket a fiataloknak. Hozzáfűzte: nem tartja megoldásnak a munkaerő szabad áramlásának megnehezítését, „ahogy azt most a britek teszik”. „Inkább otthonmaradásukat és visszatérésüket kell elősegíteni, nekem inkább a visszatérítés kifejezés tetszik” – vélekedett.

AZ EB SZIGORÍTJA AZ ÁTLÁTHATÓSÁGI SZABÁLYOKAT

Javaslatot fogadott el az Európai Bizottság az adóelkerülés, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása ellen hozott intézkedések szigorítása, valamint a társaságok és pénzalapok valódi tulajdonosi hátterének átláthatóbbá tétele érdekében.

Az elfogadott javaslatcsomag új szabályozást írna elő a több országban is használt, anonimitást biztosító feltöltős (prepaid) bankkártyák és a virtuális pénzek használatára vonatkozóan, valamint sürgeti a pénzügyi hírszerző szolgáltatók közötti együttműködés javítását.

Az igazságosabb, átláthatóbb és hatékonyabb adózás érdekében elfogadott javaslat a pénzmosás és az adóelkerülés megakadályozására teljes hozzáférést kíván biztosítani a pénzügyi nyilvántartásokhoz, összekapcsolva ezeket a tagállamok hatóságaival. Az adóelkerülés elleni csomag jogalkotási javaslata „fontos lépés az unión belüli tisztességtelen adózási gyakorlatok ellen” – írták.

A bizottsági tájékoztatás szerint a pénzmosás elleni csomag magas elvárásokat támaszt a tagállamokkal szemben. Az uniós országoknak nemzeti nyilvántartásokat kell létrehozniuk a társaságok és az egyes pénzalapok tényleges tulajdonosairól. A tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy az eredetileg tervezettnél gyorsabban, legkésőbb 2016 végéig végrehajtják a csomagban foglaltakat – emlékeztetett a bizottság.

A terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem megerősítésére irányuló cselekvési tervben is változtatásokat javasol a bizottság. Ezek között az uniós pénzügyi

hírszerző egységek hatáskörének megerősítését és együttműködésük megkönnyítését javasolta. Véleményük szerint ki kell szélesíteni a pénzügyi információs egységek által beszerezhető információk körét, és hozzáférést kell biztosítani a központosított bank- és fizetési számlanyilvántartásokhoz, valamint a központi adattároló rendszerekben rögzített információkhoz, amelyeket a tagállamoknak kell létrehozniuk a bank- és fizetési számlák tulajdonosai személyazonosságának megállapítása érdekében.

Annak megakadályozására, hogy a virtuális fizetőeszközöket pénzmosásra és terrorizmus finanszírozására lehessen használni, a bizottság javasolta a pénzmosási irányelv hatályának kiterjesztését a virtuális pénzváltókra is. Ezeknek a vállalkozásoknak különösen ügyelniük kell majd a virtuális fizetőeszközök valódi pénzre váltása során, véget vetve a váltások anonimitásának.

A névtelen előre fizetett eszközökkel – például a feltöltős bankkártyákkal – kapcsolatos kockázatok kezelése érdekében az előre fizetett kártyákkal intézett fizetések minimálisra csökkentését javasolta az uniós bizottság. Ennek érdekében a személyazonosításhoz szükséges 250 eurós (mintegy 78 ezer forint) határt 150 euróra szállítanák le, és kiszélesítenék az

KÖNNYEBB INFORMÁLÓDÁS

A javaslatok segítséget nyújtanak a nemzeti hatóságoknak az olyan emberek felkutatásához, akik rejtegetik pénzügyeiket azzal a céllal, hogy bűncselekményeket kövessenek el. A tagállamoknak lehetőségük lesz létfontosságú információkhoz jutni arról, hogy a társaságok vagy pénzalapok valójában kinek a tulajdonában vannak, ki kereskedik online pénzeszközökkel, és ki használ anonimitást biztosító, feltöltős kártyákat – mondta a javaslatról Frans Timmermans, az Európai Bizottság első alelnöke.

ügyfél azonosítására vonatkozó követelményeket is.

A bizottság javasolta a kockázatos harmadik országok szigorúbb ellenőrzését is, ahol hiányos a pénzmosás elleni küzdelemmel és a terrorizmus finanszírozásával kapcsolatos szabályozás. A bankoknak további ellenőrzéseket kell majd végezniük az ilyen országokat érintő pénzügyi mozgások esetében.

Az adókikerülés és a pénzmosás megelőzése érdekében a bizottsági javaslat teljes körű nyilvános hozzáférést biztosítana a tényleges tulajdonosokat feltüntető

nyilvántartásokhoz. Ezekbe azok a tényleges tulajdonosok kerülnek be, akik a potenciálisan pénzmosásra vagy adókikerülésre használható egyes vállalkozásokban legalább 10 százalékos tulajdonrészsel bírnak. Minden más vállalkozás esetében a küszöbérték 25 százalék marad.

A javaslat a tagállamok közötti együttműködés megkönnyítése érdekében a nyilvántartások közvetlen összekapcsolásáról rendelkezik, valamint az új számlák kötelező átvilágítási ellenőrzését sürgeti.

MTI

Megállapodást írt alá a **kiberbiztonsági** ágazat szereplőivel az Európai Bizottság

Az Európai Bizottság (EB) megállapodást írt alá a kiberbiztonsági ágazat szereplőinek képviselőjével, és társulást hozott létre, amelynek köszönhetően Európa felkészültebbé válik a kibertámadásokkal szemben, és javulhat az ágazat versenyképessége – írta közleményében az uniós testület.

Az európai vállalkozások mintegy 80 százalékánál legalább egy kibertérben történt már eddig biztonsági incidens, világszinten pedig 38 százalékkal nőtt a biztonsági események száma 2015-ben. Mint írták, a kibertámadások cégmérettől

függetlenül károsak bármely vállalkozásra és rombolhatják a digitális gazdaságba vetett bizalmat. Ezért az egységes digitális piaci stratégiája keretében a bizottság meg kívánja erősíteni a határokon átnyúló együttműködést a kiberbiztonságban érin-

EZ A KIBERTÉR

A kibertér a számítógépes rendszerek és hálózatok által alkotott virtuális tér, amelyben elektronikus adatok tárolódnak, online adatforgalom és kommunikáció zajlik.

tett valamennyi szereplő között, és segítséget kíván nyújtani innovatív és biztonságos technológiák, termékek és szolgáltatások kifejlesztéséhez az egész unióban.

A cselekvési tervbe illeszkedik az első európai kiberbiztonsági köz-magán társulás létrehozása is, amellyel az unió 450 millió eurót (mintegy 140 milliárd forint) ruház be a Horizon 2020 elnevezésű kutatási és innovációs programja keretében. A társulás célja, hogy elősegítse az együttműködést a kutatási és innovációs folyamat korai szakaszában, és hogy kiberbiztonsági megoldásokat dolgozzon ki különböző ágazatok – mint az energiaipari, egészségügyi, közlekedési és pénzügyi ágazat – számára. A kiberbiztonsági piac szereplői, akiket az Európai Kiberbiztonsági Szervezet (ECISO)

képvisel, várhatóan az összeg háromszorosát fogják beruházni. A szervezetben nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervek, kutatóközpontok, valamint a tudományos élet szereplői is rendelkeznek tagsággal – írta az EB.

Az Európai Bizottság arról is tájékoztatott, hogy a hálózat- és információbiztonsági irányelv kialakítja a hálózatbiztonsági incidensek hárító csoportok uniós hálózatát, hogy gyorsan lehessen reagálni a számítógépes fenyegetésekre és a kiberbiztonsági incidensekre.

Az irányelv egy tagállamközi együttműködési csoportot is létrehoz annak érdekében, hogy támogassa és megkönnyítse a stratégiai együttműködést és az információcserét.

MTI

Közlekedési infrastruktúrák fejlesztésére 809,6 millió euró 16 magyar projektnek

Az EB nyilvánosságra hozta annak a 195 közlekedési infrastruktúra projektnek a listáját, amelyeket az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretében 6,7 milliárd euróval támogat. Az összegből 809,6 millió euró jut 16 magyar projektnek.

Az Európai Bizottság június 17-én hozta nyilvánosságra azon 195 közlekedési infrastruktúraprojekt listáját, amelyeket az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz második pályázati körében összesen 6,7 milliárd euróval támogat. Az uniós finanszírozás jelentős lépés az Európai Unió kiemelt prioritásaként megnevezett munkahelyteremtés és növekedésösztönzés felé. E beruházások várhatóan további köz- és magánfinanszírozást mozgósítanak

majd, uniós szinten összesen 9,6 milliárd euró értékben. A pályázati felhívásra **Magyarországról** 23 érvényes projektjavaslatot nyújtottak be, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 1,2 milliárd eurós támogatására. Közülük 16-ot választottak ki, melyek az ajánlás értelmében várhatóan összesen 809,6 milliós uniós finanszírozáshoz jutnak. A támogatás túlnyomó részét (775,6 millió euró) a törzshálózati közlekedési folyosók fejlesztésére fordítják.

A NYERTESEK

A kiválasztott projektek hozzájárulnak a közlekedés digitalizálásához és dekarbonizációjához. A források közel 85%-a a Kohéziós Alapból támogatásra jogosult tagállamokba, köztük Magyarországra irányul, elősegítve az infrastruktúrák terén az EU-n belül meglévő egyenlőtlenségek csökkentését.

IJESZTŐ UTAZÁS A BANKÁROK VILÁGÁBA

Különleges könyv napjaink egyik legizgalmasabb és legkiismerhetlenebb témájáról, a pénz- és tőkepiacok legmeredekebb ügyletekkel is dolgozó nagy szereplőinek világáról. Ahogy az ember ráérez, mit is tár itt a szerző a szeme elé, egyre inkább letehetlenné válik.

Igazán az angol kiadás címe jó: Cápákkal úszva – utazásom a bankárok világába. A téma súlyát pedig kiválóan visszaadja a szerző tétele: „A demokrácia egyre inkább olyan rendszer, amelyben a választók meghatározzák, melyik politikus hajtsa végre azt, amit a pénzügyi szektor diktál.” (Minden idézet a könyvből.)

Luyendijk kultúranropológus, újságíró, évekig tudósított a Közel-Kelet viharzónáiból. E könyvét megelőzően kialakított egy nagyon mai kutatási módszert: keresett egy bonyolult témát, amelyről szinte semmit sem tudott, és erről egy napilapban feltett egy laikusokra jellemző kérdést. A beavatottak örömmel álltak rendelkezésére, az olvasók reagáltak, ez újabb megnyilatkozásokat gerjesztett, a téma pedig egyre jobban kibontakozott. Ezt tette a *The Guardian* c. lap megbízásából is, annak bankolásról szóló blogját írva: több mint kétszáz olyan emberrel beszélgetett, akik a londoni Cityben, Európa pénzügyi központjában dolgoztak.

Az így feltárult összkép felettébb meglepő: azt szinte mindenki sejti, hogy ezek a nyereség reményében jelentős kockázatokkal dolgozó cégek nagy boszorkányműhelyek, ám azt aligha, hogy így és ennyire. Ami pedig a címet magyarázza (holland eredetije: Ez nem lehet igaz): „Napjainkban már senki sem igazán érti a bankokat, még azok sem, akik ott dolgoznak.”

A beszélgetések alapján a könyv rengeteg érdekes és tanulságos betekintést ad ezeknek a pénzintézeteknek a működésé-

JORIS LUYENDIJK:

Vakrepülés

Corvina, 2016

be, méghozzá úgy, hogy minden lényegeset az ott dolgozók mondanak el róluk, tehát az információk egyik legértékesebb fajtáját, a belső információt kapjuk. Ettől igazán megdöbbentő és sokban rémisztő, amit elénk tár. „Ha egy maroknyi ember milliárdos veszteségeket okozhat olyan tevékenységekkel, amelyek bonyolultságuknál fogva rendkívül nehezen ellenőrizhetőek, nem kellene-e mégis szigorú belső ellenőroket tenni följük? De igen, válaszolták erre, csak hogy ez nem olyan egyszerű. A CEO nem érthet minden, a bank által használt algoritmust és számítógépes programot, a termékekről nem is beszélve, így aztán olyanok veszik őket körül, akik azt mondják: Csak semmi pánik, mindent ellenőrzünk.”

A diagnózis további kulcseleme, hogy a bankok túl gyorsan növekszenek, nem szerves fejlődéssel, hanem felvásárlásokkal és összeolvadásokkal, ezzel túlságosan inhomogénné is válnak, s ez önmaguk számára is ellenőrizhetlenné teszi őket. Egy szakértő jóslata: „A következő világméretű pénzügyi pánik egy informatikai krachal kezdődik majd.”

A pénz világának berendezkedése, működési módja, fogalomkészlete sokban eltér a köznapitól. Olykor az az érzés kísért, mintha a szöveg alkotója ennek minden részletével lenne tisztában. Néha szembe ötlük egyértelmű, jelentéstorzító fordítási és nyelvtani hiba, akad téves állítás is. Ám az érdeklődő számára a könyv mindezzel együtt is forrásértékű.

Dr. Osman Péter